

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Cobzac Elena,

judcători – Țurcan Anatolie, Boico Victor, Plămădeală Ghenadie, Miron Aliona,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție b Cahul, Tomița Mihail și de către reprezentantul părții vătămate – Primăria satului Bugeac, Dudoglo Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 mai 2021, în cauza penală privindu-l pe

Anastasov Gheorghii Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 19.11.2018 - 02.05.2019;
2. Instanța de apel: 04.06.2019 - 12.05.2021;
3. Instanța de recurs ordinar: 28.07.2021 - 23.05.2022.

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 02 mai 2019, cererea condamnatului Anastasov Gheorghii de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015 în cauza penală nr.1-94/2011 de învinuirea a lui Anastasov Gheorghii în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin. (2) lit. b) Cod penal - a fost respinsă ca inadmisibilă.

2. Nefiind de acord cu sentința condamnatul Anastasov Gheorghii la data de 13 mai 2019 a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea integrală a sentinței sus enunțate, cu emiterea unei noi hotărâri, de casare a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015 și emiterea unei sentințe de achitare în legătură cu lipsa în acțiunile sale a elementelor constitutive ale infracțiunii imputate, cât și respingerea ca neîntemeiată a acțiunii civile înaintate de Primăria satului Bugeac.

2.1. În motivarea cererii de apel, Anastasov Gheorghii a indicat că, prin sentința Judecătoriei Comrat din 02.05.2019 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 23.12.2015.

A considerat apelantul că, sentința nominalizată este ilegală și pasibilă casării, deoarece instanța de judecată eronat a ajuns la concluzia cu privire la inadmisibilitatea cererii sale.

Temei de contestare a servit faptul că, Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii, aplicată în cauza respectivă.

A menționat că, în argumentarea poziției sale, instanța, în sentința din 02 mai 2019, a invocat unicul argument prin care nu găsește careva temeiuri de revizuire a cauzei penale, faptul că, hotărârea Curții Constituționale nr. 33 din 07.12.2017 „cu privire la excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 327 alin. (1) și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal (abuz de putere sau abuz de serviciu) poate fi aplicată doar din momentul publicării în Monitorul Oficial, adică de pe 26.01.2018, iar întrucât decizia definitivă, prin care a fost recunoscut vinovat, este decizia Curții de Apel Chișinău - a fost emisă la data de 23.12.2015, adică până la publicarea în Monitorul Oficial a hotărârii Curții Constituționale nr. 33 din 07.12.2017.

În opinia apelantului, în legătură cu faptul că, a depus cerere de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 23.12.2015 în legătură cu neconstituționalitatea normei de drept penal procedural (art.327 Cod penal), hotărârea Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017 poate fi aplicată la soluționarea cererii sale.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 20 ianuarie 2020, a fost admisă cererea lui Panov Alexandr și acesta a fost recunoscut în calitate de succesor în drepturi a defunctului Anastasov Gheorghe de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 mai 2021, a fost admis apelul declarat de condamnatul Anastasov Gheorghe.

S-a casat integral sentința Judecătorei Comrat, sediul Central din 02 mai 2019 adoptată la cererea condamnatului Anastasov Gheorghe de revizuire a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, pronunțată în cauza penală privindu-l pe Anastasov Gheorghe în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, și a fost pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

S-a admis cererea condamnatului Anastasov Gheorghe de revizuire a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, pronunțată în cauza penală privindu-l pe Anastasov Gheorghe în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal ca fiind întemeiată.

S-a anulat decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, a fost rejudecată cauza penală privindu-l pe Anastasov Gheorghe în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, în ordine de revizuire conform regulilor de procedură privind judecarea în primă instanță și a fost pronunțată o nouă hotărâre:

S-a încetat procesul penal în privința lui Anastasov Gheorghii de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

A fost lăsată fără soluționare acțiunea civilă a Primăriei s.Bugeac privind încasarea de la Anastasov Gheorghii a prejudiciului material în suma de 86988 lei.

3.1. În motivarea soluției date, instanța de apel a reținut, că din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că, la data de 03 mai 2011 în privința lui Anastasov Gheorghii a fost pornită urmărirea penală în temeiul art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. (f.d.1-2, vol. I)

Prin sentința Judecătorei Comrat din 21 decembrie 2011 procedura penală, de învinuire a lui Anastasov Gheorghii în comiterea infracțiunii prevăzute de art.184 alin.(2) Cod penal, s-a încetat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală și încasarea în beneficiul Primăriei satului Bugeac, r-nul Comrat a sumei de 86988 lei (f.d.63-66, vol.II).

Sentința Judecătorei Comrat din 21 decembrie 2011 a fost casată prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 29 mai 2013, iar Anastasov Gheorghii a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal, în legătură cu lipsa în acțiunile sale a elementelor infracțiunii (f.d.242-252, vol.II).

Ulterior, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2014, decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 29 mai 2013 a fost casată, cauza fiind restituită la o nouă reexaminare la Curtea de Apel Cahul (f.d.291-302, vol.II).

În urma reexaminării sentinței Judecătorei Comrat din 21 decembrie 2011, la data de 26 februarie 2015 Curtea de Apel Cahul a emis decizia prin care a casat parțial sentința din 21 decembrie 2011 și l-a recunoscut vinovat și condamnat pe Anastasov Gheorghii în baza art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal, la pedeapsă cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 3 ani. Conform art.90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate lui Anastasov Gheorghii, stabilindu-i acestuia un termen de probațiune de 2 ani (f.d.54-63, vol. III).

Nefiind de acord cu decizia în cauză, atât inculpatul, cât și acuzatorul de stat au contestat decizia dată, iar prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 iunie 2015 a fost casată decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 februarie 2015 și dosarul a fost trimis la Curtea de Apel Chișinău pentru reexaminare (f.d.106-115, vol.3).

Astfel, la reexaminare, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015 sentința Judecătorei Comrat din 21 decembrie 2011 a fost casată și pronunțată o nouă hotărâre prin care Anastasov Gheorghii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal, la pedeapsă cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de

demnitate publică pe un termen de 3 ani. Conform art.90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate lui Anastasov Gheorghii, stabilindu-i acestuia un termen de probațiune de 2 ani (f.d.172-186, vol. III), devenind irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016 (f.d.249-266, vol. III).

Instanța de apel a remarcat că, în prezenta cauză penală privindu-l pe Anastasov Gheorghii de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal, condamnatul Anastasov Gheorghii a depus cerere de revizuire a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, irevocabilă prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, în temeiul căreia a solicitat anularea deciziei din 23 decembrie 2015 și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a lui Anastasov Gheorghii în temeiul art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 02 mai 2019, prima instanță examinând cererea de revizuire înaintată de Anastasov Gheorghii a ajuns la concluzia respingerii acesteia ca fiind inadmisibilă, motivând în acest sens că, „prevederile hotărârii Curții Constituționale nr.33 din 07 decembrie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin.(1) și 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal (abuzul de putere sau abuzul de serviciu)” prin care a fost recunoscută neconstituțională sintagma „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 327 și de la litera d) din alineatul (2) al articolului 361 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sunt aplicabile doar din momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova adică la 26 ianuarie 2018, însă a notat că, decizia definitivă a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015 prin care Anastasov Gheorghii a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu a fost pronunțată până la publicarea hotărârii Curții Constituționale nr.33 din 07 decembrie 2017 în Monitorul Oficial și când sintagma „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 327 din Codul penal a devenit nulă și neaplicabilă doar din 26.01.2018.

De asemenea, în motivarea soluției sale de respingere a cererii de revizuire, prima instanță a mai remarcat că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015 a fost stabilit că, prin infracțiunea comisă de Anastasov Gheorghii persoanei vătămate (persoanei juridice) Primăriei s. Bugeac i-a fost cauzat prejudiciu esențial în sumă de 86988 lei.

Analizând temeiurile în baza cărora prima instanță a ajuns la concluzia de a respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire, în raport cu circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, instanța de apel a constatat neîntemeiată concluzia precum că hotărârea Curții Constituționale nr.33 din 07 decembrie 2017 este aplicabilă doar din momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova adică la 26 ianuarie 2018, or, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea constituției sau

privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal, potrivit art.7 alin.(6) Cod de procedură penală.

În această ordine de idei, s-a menționat că potrivit hotărârii nr.33 din 07 decembrie 2017 a Curții Constituționale a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin. (1) și 361 alin. (2) lit. d) din Codul penal (abuzul de putere sau abuzul de serviciu)” prin care a fost recunoscută neconstituțională sintagma „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 327 și de la litera d) din alineatul (2) al articolului 361 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002, sintagmă și prevedere a articolului incriminat condamnatului Anastasov Gheorghii.

Prin urmare, s-a atestat că hotărârea Curții Constituționale nr.33 din 07 decembrie 2017 are tangență directă în prezenta cauză penală, în virtutea faptului că actele normative sau unele părți ale acestora declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărârii respective a Curții Constituționale, care sunt executorii pe întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice, conform art.28 din Legea nr.317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională.

Constatarea instanței de fond în sensul că prin acțiunile sale, Anastasov Gheorghii a cauzat un prejudiciu părții vătămate (persoanei juridice) Primăriei s. Bugeac în sumă de 86988 lei, astfel, prejudiciu fiind cauzat statului, nu au nici un suport juridic, or în actul de învinuire, precum și în rechizitoriu, acuzatorul de stat i-a incriminat condamnatului Anastasov Gheorghii „cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice, în proporții deosebit de mari”, în mărime de 86988 lei.

Potrivit învinuirii aduse condamnatului Anastasov Gheorghii, nu rezultă că suma de 86988 lei este un prejudiciu material cauzat statului, fiind reprezentată de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, sau bugetului autorității publice locale, dar reiese că Anastasov Gheorghii, prin acțiunile sale a cauzat intereselor publice ale Primăriei sat. Bugeac, un prejudiciu material considerabil.

În aceeași ordine de idei, s-a notat și faptul că, în decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, irevocabilă prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, s-a constatat cu certitudine că, condamnatul Anastasov Gheorghii, deținând funcția de primar al s.Bugeac, r-nul Comrat UTA Găgăuzia, fiind o persoană cu funcție de demnitate publică, în temeiul pct. 16) art. 38 al Legii nr. 186- XIV din 06 noiembrie 1998 „Cu privire la administrația publică locală” fiind obligat să administreze bunurile care aparțin satului, acționând intenționat, contrar prevederilor art. 10, 12 Cod funciar, conform căruia atribuirea și înstrăinarea terenurilor se referă la competența excepțională a consiliilor locale și se efectuează prin adoptarea deciziilor, urmărind scopul înregistrării și trecerii în proprietatea sa a terenului, la atribuirea căruia el nu

avea careva drepturi, Anastasov Gheorghi la 17 noiembrie 2000 a înregistrat pe numele său actul (titlul) care confirmă dreptul de proprietate la terenul agricol cu suprafața de 3,1296 ha., cu nr. cadastral 9614109026 și prețul normativ de 86 988 lei. Drept temei pentru eliberarea titlului, necitând la lipsa deciziei Consiliului local, care ar fi oferit dreptul la primirea terenului echivalent, de către Anastasov Gheorghi a fost indicată Dispoziția primarului s. Bugeac nr.10-3/16 din 06 noiembrie 2000, dispoziție care în realitate nu există. Ulterior, la 13 septembrie 2007, în baza titlului prezentat de Anastasov Gheorghi a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra terenului sus menționat pe numele inculpatului și soției acestuia Anastasova E. la I.S. „Cadastru”, filiala „Comrat”, temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate a servit actul (titlul) prezentat de Anastasov Gheorghi.

Astfel, Anastasov Gheorghi prin acțiunile sale intenționate a cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile intereselor publice ale Primăriei com. Bugeac, r-nul Comrat, UTA Găgăuzia, estimat în sumă de 86 988 lei, ce constituie 4 349, 4 unități convenționale.

Dând apreciere celor enunțate mai sus, instanța de apel a constatat că, prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia de a respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire înaintată de condamnatul Anastasov Gheorghi, motiv din care sentința necesită a fi casată.

În continuare, instanța de apel a notat că, deschiderea procedurii de revizuire a procesului penal, este stabilită în art.460 Cod de procedură penală, care în alin.(6¹) reglementează că, „dacă se constată existența temeiului prevăzut la art.458 alin.(3) pct.4), instanța de judecată admite prin încheiere cererea și rejudecă cauza”.

Potrivit art.458 alin.(3) pct.4) Cod de procedură penală, „revizuirea poate fi cerută în cazurile în care Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă”.

Astfel, în contextul celor expuse, prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 martie 2021 a fost admisă spre examinare cererea de revizuire depusă de condamnatul Anastasov Gheorghi și s-a purces la examinarea în procedură de revizuire a cauzei penale privindu-l pe Anastasov Gheorghi în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.327 alin.(2) lit.b Cod penal.

Conform art.463 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, „rejudecarea cauzei după admiterea revizuirii se face conform regulilor de procedură privind judecarea în primă instanță. Instanța, dacă găsește necesar, la cererea părților, examinează din nou probele care au fost administrate în cursul judecăților precedente sau cu ocazia admiterii cererii de revizuire”.

Având în vedere dispozițiile respective, procurorul a prezentat instanței de apel următoarele probe administrate la cauza penală, după cum urmează:

Volumul I: ordonanță de începere a urmăririi penale pe numele lui Anastasov Gheorghi din 03 mai 2011 (f.d. 1); raportul procurorului al UTA Găgăuzia nr. 19 din 03 mai 2011 (f.d. 4); extras din hotărârea comisiei funciare al sat. Bugeac din 01

iunie 2000 (f.d. 9); procesul verbal nr. 2 al ședinței Comisiei Funciare al satului Bugeac, raionul Comrat din 03 aprilie 1999 potrivit căruia a fost întocmită lista persoanelor care beneficiază de dreptul la cota de teren echivalent (f.d. 11); lista persoanelor ce au primit pământul în natură anterior satul Bugeac, raionul Comrat (f.d. 14); anexa nr. 1 la Decizia nr. 4 Primăriei din satul Bugeac, raionul Comrat din 08 aprilie 1999, lista proprietarilor cotelor de teren echivalent (f.d. 16-23); lista persoanelor decedate, ce au avut dreptul al cota de teren echivalent, dar moștenitorii cărora deocamdată nu au certificate de moștenire, satul Bugeac, raionul Comrat (f.d. 24); ordonanță de ridicare din 02 iunie 2011 (f.d. 27); proces-verbal de ridicare din 02 iunie 2011 (f.d. 28); decizia Consiliului sătesc Bugeac nr. 10 din octombrie 2001 (f.d. 29); copia cererii de chemare în judecată de anularea deciziei nr. 5 din 01 iunie 2000 al consiliului sătesc Bugeac (f.d. 30); copia cererii de chemare în judecată de anulare a deciziei Consiliului nr. 3 din 23 decembrie 1999 cu privire la alocarea cotelor de teren al lucrătorilor din chimie agricolă (f.d. 32-35); hotărâre din 06 iunie 2002 din Judecătoria Comrat prin care judecata a casat decizia Consiliului satului Bugeac din 01 iunie 2000 privind atribuirea cotei de teren echivalent pentru primari și conducătorii întreprinderilor (f.d. 38-39); copia hotărârii din 16 ianuarie 2002 a Judecătoriei Comrat (f.d. 42-43); proces-verbal de ridicare din 23 mai 2011 (f.d. 45); contract de donație pentru o cotă echivalentă de teren din 30 iulie 2008 (f.d. 46); cerere de la Anastasov Gheorghii către notarul din municipiul Comrat din 30 iulie 2008 (f.d. 47); cerere de la Anastasov Ecaterina către notarul din municipiul Comrat din 30 iulie 2008 (f.d. 48); cerere de la Panova Aliona către notarul municipiului Comrat din 30 iulie 2008 (f. d. 49); certificat cu privire la valoarea bunului imobil nr. 9364 din 09 iulie 2008, eliberat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru, OCT Comrat filiala Î/S. Cadastru (f.d. 50-51); extras din Registrul bunurilor imobile pentru efectuarea tranzacțiilor eliberat pe numele Anastasov Gheorghe cu numărul de înregistrare 9601/08/9364 (f.d. 52); proces-verbal de cercetare a documentelor din 23 mai 2011 (f.d. 53); ordin de admitere a probelor din 23 mai 2011 (f.d. 54); proces verbal de audiere a martorului din 17 mai 2011 (f.d. 55-57); copia cererii de la Anastasov Gheorghii Vasile către Oficiul Cadastral Teritorial Comrat, filiala Î.S. „Cadastru” nr. 11508, primită la data de 13 septembrie 2007; (f.d. 60-61); copia cererii nr. 9601/10/13353 de la Panova (Anastasova) Aliona cu privire la înregistrarea curentă a dreptului de proprietate 2 sau mai multe terenuri agricole și/sau plantații perene (f.d. 62); contract de donație pentru o cotă echivalentă de teren din 30 iulie 2008 (f.d. 63); proces-verbal de audiere a martorului Topală Trofim din 15 iunie 2011 (f.d. 64); proces-verbal de audiere a martorului Scurtu Svetlana din 24 mai 2011 (f.d. 66-67); proces-verbal de audiere a martorului Munteanu Pavel din 25 mai 2011 (f.d. 68-69); certificat emis e Primăria satului Bugeac, raionul Comrat referitor la cetățeană Panova Aliona, nr. 636, din 25 mai 2011 (f.d.71); extras din Registrul bunurilor imobile nr. 9614112230 pe numele Anastasov Gheorghii deschis la 09 noiembrie 2006 (f.d. 73-75); act nr.1PS/5 din 27 ianuarie 2011, în perioada mai

2011 (f.d. 79); ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuțit din 06 mai 2011 (f.d. 80); proces-verbal de audiere a bănuțitului Anastasov Gheorghii din 10 iunie 2011 (f.d. 99); hotărârea Judecătoreii Comrat din 02 iunie 1999 (f.d.133-134); revendicare de la MAI pe numele Anastasov Gheorghii (f.d.135); copia sentinței pe numele Anastasov Gheorghii și Scurtul Svetlana din 05 decembrie 2006 (f.d. 138); copia deciziei Curții de Apel Comrat pe numele Anastasov Gheorghii și Scurtul Svetlana din 25 iunie 2007 (f.d. 146-151); caracteristică dată pe numele lui Anastasov Gheorghii (f.d. 153); certificat pe numele lui Anastasov Gheorghii referitor la faptul că nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru (f.d.155); certificat emis de Primăria satului Bugeac pe numele Anastasov Gheorghii referitor la componența familiei nr.603 din 16 mai 2011 (f.d.157); rechizitoriul pe dosarul penal nr. 2011198020 de învinuire al lui Anastasov Gheorghii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b) Cod penal (f.d. 161-163).

Volumul II: copia încheierii Judecătoreii Comrat din 17 octombrie 2011 (f.d.9); proces-verbal de audiere a martorului Muntean Pavel din 14 noiembrie 2011 (f.d. 20); proces-verbal de audiere a martorului Topala Trofim din 14 noiembrie 2011 (f.d.22); proces-verbal de audiere a martorului Scurtul Svetlana din 14 noiembrie 2011 (f.d.23); proces-verbal de audiere a părții civile Leicovici Petru din 14 noiembrie 2011 (f.d.24); procură pe numele reprezentantului Leicovici Petru din 16 noiembrie 2011 (f.d.25); procură pe numele reprezentantului Leicovici Petru din 16 noiembrie 2011 (f.d.29); copia titlului de autentificare a dreptului asupra pământului eliberat deținătorului Cîsa Ivanna (f.d.30-31); proces-verbal al ședinței de judecată din 29 noiembrie 2011 (f.d.41); copia titlului de autentificare a dreptului asupra pământului eliberat deținătorului Cîsa Ivanna (f.d.44); copia carnetului de muncă nr. 1302494 pe numele Anastasov Gheorghii (f.d.46-48); proces-verbal de audiere al bănuțitului Anastasov Gheorghii (f.d.49).

Analizând decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2015, emisă în cauza penală privind-l pe Anastasov Gheorghii în baza art. 327 alin.(2) lit. b) Cod penal, instanța de judecată a reținut că, Anastasov Gheorghii deținând funcția de primar al s. Bugeac, r-nul Comrat UTA Găgăuzia, fiind o persoană cu funcție de demnitate publică, în temeiul pct. 16) art. 38 al Legii nr. 186-XIV din 06 noiembrie 1998 „Cu privire la administrația publică locală” fiind obligat să administreze bunurile care aparțin satului, acționând intenționat, contrar prevederilor art.10, 12 Cod funciar, conform căruia atribuirea și înstrăinarea terenurilor se referă la competența excepțională a consiliilor locale și se efectuează prin adoptarea deciziilor, urmărind scopul înregistrării și trecerii în proprietatea sa a terenului, la atribuirea căruia el nu avea careva drepturi, a comis următoarele acțiuni. Anastasov Gheorghii la 17 noiembrie 2000 a înregistrat pe numele său actul (titlul) care confirmă dreptul de proprietate la terenul agricol cu suprafața de 3,1296 ha., cu nr. cadastral 9614109026 și prețul normativ de 86 988 lei. Drept temei pentru eliberarea titlului, necătând la lipsa deciziei Consiliului local, care ar fi oferit dreptul

la primirea terenului echivalent, de către Anastasov Gheorghii a fost indicată Dispoziția primarului s. Bugeac nr. 10-3/16 din 06 noiembrie 2000, dispoziție care în realitate nu există.

Ulterior, la 13 septembrie 2007, în baza titlului prezentat de Anastasov Gheorghii a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra terenului sus menționat pe numele inculpatului și soției acestuia Anastasova E. la I.S. „Cadastru”, filiala „Comrat”, temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate a servit actul (titlul) prezentat de Anastasov Gheorghii.

În rezultatul acțiunilor sale intenționate Anastasov Gheorghii a cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile intereselor publice ale Primăriei com. Bugeac, r-nul Comrat, UTA Găgăuzia, estimat în sumă de 86 988 lei, ce constituie 4 349, 4 unități convenționale.

Acțiunile condamnatului Anastasov Gheorghii au fost încadrate în baza art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Din conținutul învinuirii formulate în rechizitoriu, drept indici calificativi ai învinuirii formulate a fost indicată: „abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de demnitate publică, a situației de serviciu, în interes material, prin ce a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, comisă de către o persoană publică, având o funcție de demnitate publică.

Prin hotărârea Curții Constituționale nr.33 din 07 decembrie 2017, a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 327 și de la litera d) din alineatul (2) al articolului 361 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002. S-a recunoscut constituțional textul „a situației de serviciu” din alineatul (1) al articolului 327 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002, în măsura în care se referă la atribuțiile de serviciu acordate prin lege.

Sintetizând cele notate, instanța de apel având în vedere că infracțiunea prevăzută de art.327 alin.(2) Cod penal, abuzul de putere sau abuzul de serviciu este una de rezultat (materială), astfel încât consumarea ei este legată, în mod obligatoriu, de producerea unor consecințe prejudiciabile, și că prin hotărârea Curții Constituționale, nr. 33 din 07 decembrie 2017 a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 327 și de la litera d) din alineatul (2) al articolului 361 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, prin urmare s-a atestat că în acțiunile condamnatului Anastasov Gheorghii lipsește semnul calificativ al laturii obiective a faptei prejudiciabile prevăzute de art. 327 alin.(2) lit. b) Cod penal, și anume urmările prejudiciabile sub formă de daune în proporții considerabile intereselor publice.

De asemenea, pornind de la condițiile legale și necesare la formularea unei învinuiri, stabilite de legea națională și conturate în jurisprudența CtEDO cu referire la „acuzatii penale”, în coraport cu circumstanțele concrete ale cauzei, se deduce că

învinuirea formulată de partea acuzării în baza art. 327 alin.(2) lit. b) Cod penal, în privința condamnatului Anastasov Gheorghî, este una imprecisă și abstractă.

În același timp, instanța de judecată nu este în drept să completeze învinuirea cu circumstanțe care ar justifica-o și care ar agrava situația condamnatului, și să-și întemeieze soluția pe presupuneri și dubii.

Prin urmare, având în vedere că învinuirea formulată condamnatului Anastasov Gheorghî în baza art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal, este bazată pe o prevedere legală, declarată neconstituțională prin hotărârea Curții Constituționale, este lovită de nulitate, iar legea procesual-penală nu prevede posibilitatea tragerii la răspundere penală în lipsa unui act legal de învinuire.

Instanța de apel a menționat că, în temeiul art.464 alin.(1) Cod de procedură penală, „instanța, dacă constată că cererea de revizuire este întemeiată, anulează hotărârea în măsura în care a fost admisă revizuirea sau hotărârile care nu se pot concilia și pronunță o nouă hotărâre potrivit dispozițiilor art.382-399 și 410, care se aplică în mod corespunzător, iar în cazul când consideră cererea de revizuire neîntemeiată o respinge”.

În context, instanța de apel a constatat că cererea de revizuire a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, este una întemeiată, care necesită a fi admisă, cu anularea acestei hotărâri judecătorești de condamnare.

Dat fiind constatarea încălcărilor normelor procesuale, instanța de apel a constatat necesitatea anulării deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, devenită irevocabilă prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, cu încetarea procesului penal în privința lui Anastasov Gheorghî de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

În prezența acestor raționamente, instanța de apel a lăsat fără soluționare acțiunea civilă a Primăriei s. Bugeac privind încasarea de la Anastasov Gheorghî a prejudiciului material în suma de 86988 lei, cauzat prin infracțiune.

Argumentele avocatului invocate în sensul achitării condamnatului Anastasov Gheorghî în baza art. 327 alin.(2) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, necesită a fi respinse, deoarece la caz, s-a constatat temei pentru încetarea procesului penal în privința condamnatului.

4. *Împotriva deciziei instanței de apel declară recursuri ordinare:*

4.1. procurorul Tomița Mihail, prin care indicând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei atacate, cu dispunerea menținerii sentinței Judecătoriei Comrat, sediul Central din 02 mai 2019 privind respingerea cererii de revizuire, când apelul a fost greșit admis.

În motivarea cererii de recurs procurorul a indicat următoarele motive :

- conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel

pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: 6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței;

- în rezultatul acțiunilor sale intenționate Anastasov Gheorghii a cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile intereselor publice ale Primăriei com. Bugeac, r-nul Comrat, UTA Găgăuzia, estimat în sumă de 86 988 lei, ce constituie 4 349, 4 unități convenționale. Acțiunile condamnatului Anastasov Gheorghii au fost încadrate în baza art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal;

- decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 mai 2021 este neîntemeiată și urmează a fi casată, din motiv că infracțiunea abuzul de putere sau abuzul de serviciu face parte din categoria infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, fiind săvârșită de subiecți speciali, și anume de persoane publice. De asemenea, aceasta este o infracțiune de rezultat (materială), astfel încât consumarea ei este legată, în mod obligatoriu, de producerea unei urmări prejudiciabile;

- în cadrul judecării cauzei penale, s-a stabilit că, Anastasov Gheorghii prin acțiunile sale intenționate a cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile Primăriei com. Bugeac, r-nul Comrat, UTA Găgăuzia, estimat în sumă de 86988 lei, ce constituie 4349,4 unități convenționale;

- de asemenea, este necesar de reținut faptul că, comportamentul lui Anastasov Gheorghii, la momentul comiterii infracțiunii purta un caracter penal;

- procurorul consideră că, prevederile Hotărârii nr.33 din 07.12.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 327 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) din Codul penal (abuzul de putere sau abuzul de serviciu), prin care a fost recunoscută neconstituțională sintagma „*intereselor publice sau*” din alineatul (1) al articolului 327 și de la litera d) din alineatul (2) al articolului 361 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002, nu influențează nicidecum în privința lui Anastasov Gheorghii și hotărârilor emise în cauza dată, totodată, este demonstrat că, acțiunile lui Anastasov Gheorghii nu poartă doar un caracter abstract, fiind fără echivoc dovedit faptul că, prin acțiunile acestuia au fost cauzate daune în proporții considerabile Bugetului public local (societății locale satului Bugeac), astfel încât este constatat faptul că terenul ilegal atribuit inculpatului și ulterior înstrăinat fiicei acestuia, aparținerea autorității publice locale, și reieșind din datele contractului de donație din 30.07.2008 (vol.I, f.d.46) terenul (nr. cadastral 9614109026 cu suprafața de 3,1296 ha) era evaluat în mărime de 86 988. Astfel, nu poate fi vorba de cauzarea unui prejudiciu abstract, nedefinit, nimănui, în cazul examinat stabilindu-se cu certitudine cauzarea de daune în mărime 86988 lei autorității publice locale, și anume Primăriei satului Bugeac;

- totodată, recurentul consideră că instanța, în sentința din 02 mai 2019, întemeiat a invocat că, hotărârea Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017 „cu

privire la excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 327 alin. (1) și art.361 alin (2) lit.d) Cod penal (abuz de putere sau abuz de serviciu) poate fi aplicată doar din momentul publicării în Monitorul Oficial, adică de pe 26.01.2018, iar întrucât decizia definitivă, prin care a fost recunoscut vinovat, este decizia Curții de Apel Chișinău - a fost emisă la data de 23.12.2015, adică până la publicarea în Monitorul Oficial a hotărârii Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017;

- mai mult ca atât, consideră că cererea de revizuire a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, depusă de condamnatul Anastasov Gheorghii este neîntemeiată, reieșind din faptul că, cel care solicită revizuirea va avea sarcina de a demonstra, în fața instanței de fond, continuarea producerii efectelor negative ale unei legi sau ale prediciei de aplicare a acesteia în raport cu situația sa. Eroarea invocată trebuie să fie de natură să afecteze fondul cauzei;

- decizia Colegiului penal al Curții de Apel contestată este ilegală, deoarece a fost încălcată procedura de judecarea cauzei în revizuire;

- în instanța de apel obiectul apelului constituie sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central, din 02 mai 2019 prin care s-a dispus respingerea cererii de revizuire ca inadmisibilă;

- chiar dacă instanța de apel găsește temeiuri pentru revizuire, trebuia să procedeze la admiterea apelului avocatului, casarea sentinței Judecătoriei Comrat, sediul Central, din 02 mai 2019, și să dispună rejudecarea cauzei în procedură de revizuire de către prima instanță cu remiterea cauzei penale la Judecătoria Comrat, sediul Central;

- instanța de apel nu putea să examineze cauza în revizuire, fără ca acest lucru să nu fie făcut de prima instanță;

- prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 22 martie 2021 a fost dispusă admiterea cererii de revizuire și a procedat la examinarea cauzei conform regulilor de procedură privind judecarea în primă instanță potrivit limitelor cererii de revizuire;

- instanța de apel nu poate să procedeze la admiterea cererii de revizuire și examinarea cauzei conform regulilor de procedură privind judecarea în primă instanță potrivit limitelor cererii de revizuire, deoarece pe această chestiune s-a expus instanța de fond prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 02 mai 2019, care nu este până la moment casată;

- din materialele cauzei, rezultă că partea vătămată Primăria s.Bugeac solicită încasarea cu titlu de prejudiciul material a sumei de 86988 lei, astfel încât este constatat faptul că prin acțiunile inculpatului Anastasov Gheorghii au fost cauzate daune în proporții considerabile administrației publice locale, anume Primăriei satului Bugeac.

4.2. reprezentantul părții vătămate - Primăria sat. Bugeac, Dudoglo Nicolae, prin care indicând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 16) Cod de procedură

penală, solicită casarea totală a deciziei atacate, cu menținerea fără modificări a sentinței primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- conform pct.4 alin.(3) art.458 Cod de procedură penală, revizuirea poate fi cerută în cazurile în care: Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă;

- prin hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 27.06.2017 a fost declarat neconstituțional textul „*intereselor publice sau*” din alineatul (1) al articolului 328 CP RM nr. 985-XV din 18.04.2002;

- prin hotărârea Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017 în cazul excepțional de neconstituționalitate a unor prevederi art.327 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal a fost declarat neconstituțional textul „*intereselor publice sau*” în alin.(1) art. 327 Cod penal;

- reieșind din prevederile punctului 7 articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, care prevede că hotărârile Curții Constituționale intră în vigoare numai pe viitor, se stabilește că la momentul depunerii unei cereri de revizuire de către persoanele interesate, lipseau temeiuri prevăzute în art.458 alin. (3) pct. (4) din Cod de procedură penală;

- conform art.26 alin.7 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor;

- recurentul consideră, că instanța de apel a ajuns în mod eronat la concluzia cu privire la temeinicia admiterii apelului condamnatului Anastasov G.V. spre examinare și admiterea acestuia și nu se bazează pe hotărârea Curții Constituționale.

5. Pe marginea recursurilor declarate, avocatul Dandăș Veaceslav a depus referință prin care a solicitat inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate.

6. *Judecând recursurile ordinare, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, din alte considerente decât cele formulate de către recurenți.*

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, potrivit căroră, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârilor judecătorești și încetarea procesului penal, dacă constată că a intervenit decesul inculpatului.

Verificând legalitatea hotărârilor atacate pe baza materialelor cauzei, Colegiul penal lărgit constată că:

Potrivit sentinței Judecătoriei Comrat din 21 decembrie 2011 procesul penal în privința lui Anastasov Gheorghii pe art.184 alin.(2) Cod penal (în red. Legii anului 1961) a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție a atragerii la răspunderea penală.

La 29 mai 2013 prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 29 mai 2013 sentința Judecătoriei Comrat din 21 decembrie 2011 a fost casată și a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care Anastasov Gheorghii a fost achitat în

legătură cu lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

La 01 aprilie 2014 prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost casată decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 29 mai 2013 și dosarul a fost trimis la Curtea de Apel Cahul pentru reexaminare.

La 26 februarie 2015 prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul sentința Judecătoriei Comrat din 21 decembrie 2011 a fost casată parțial și Anastasov Gheorghe a fost recunoscut vinovat în baza art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal cu stabilirea pedepsei de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele publice de stat pe termen de 3 ani. În baza art.90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu aplicarea termenului de probă de 2 ani.

La 30 iunie 2015 prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost casată decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 februarie 2015 și dosarul a fost trimis la Curtea de Apel Chișinău pentru reexaminare.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015 sentința Judecătoriei Comrat din 21 decembrie 2011 a fost casată și a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care Anastasov Gheorghe a fost recunoscut vinovat în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal cu stabilirea pedepsei de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele publice de stat pe termen de 3 ani.

În baza art.90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu aplicarea termenului de probă de 2 ani.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016 recursurile declarate de inculpatul Anastasov Gheorghe și avocatul său Isiumbeli V. au fost respinse ca inadmisibile.

6.1. După cum rezultă din actele cauzei, la data de 14 februarie 2018 condamnatul Anastasov Gheorghe a depus o cerere privind revizuirea dosarului penal referitor la învinuirea lui în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal.

6.2. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 02 mai 2019 cererea condamnatului Anastasov Gheorghe privind revizuirea deciziei Colegiului penal Chișinău din 23 decembrie 2015 la dosar penal nr.1-94/2011 privind învinuirea lui Anastasov Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal a fost respinsă ca inadmisibilă.

6.3. Prin decizia instanței de apel din 12 mai 2021, a fost admis apelul declarat de condamnatului Anastasov Gheorghe. S-a casat integral sentința Judecătoriei Comrat sediul Central din 02 mai 2019 adoptată la cererea condamnatului Anastasov Gheorghe de revizuire a deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, pronunțată în cauza penală privindu-l pe Anastasov Gheorghe în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, și a fost pronunțată o nouă

hotărâre, după cum urmează:

S-a admis cererea condamnatului Anastasov Gheorghe de revizuire a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, pronunțată în cauza penală privindu-l pe Anastasov Gheorghe în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal ca fiind întemeiată.

S-a anulat decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, și a fost rejudecată cauza penală privindu-l pe Anastasov Gheorghe în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, în ordine de revizuire conform regulilor de procedură privind judecarea în primă instanță și a fost pronunțată o nouă hotărâre:

S-a încetat procesul penal în privința lui Anastasov Gheorghe de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

A fost lăsată fără soluționare acțiunea civilă a Primăriei s. Bugeac privind încasarea de la Anastasov Gheorghe a prejudiciului material în suma de 86988 lei.

6.4. Ulterior, decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procuror și de către reprezentantul părții vătămate - primăria satului Bugeac, Dudoglo Nicolae, prin care au semnalizat mai multe erori procesuale, menționând că acestea se subscriu cazurilor de casare prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Colegiul penal lărgit reține că recurenții nu sunt de acord cu decizia instanței de apel prin care s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Anastasov Gheorghe de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit.b) Cod penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și a fost lăsat fără soluționare acțiunea civilă a Primăriei s.Bugeac privind încasarea de la Anastasov Gheorghe a prejudiciului material în suma de 86988 lei, solicitând ambii menținerea fără modificări a sentinței Judecătoriei Comrat, sediul Central din 02 mai 2019.

Din materialele cauzei rezultă, că la 20 ianuarie 2020, Panov Alexandru, care este nepotul condamnatului Anastasov Gheorghe, a formulat o cerere prin care a informat Curtea de Apel Cahul despre faptul că condamnatul a decedat la 03 decembrie 2019, anexând în acest sens certificatul de deces a lui Anastasov Gheorghe și actele care confirmă gradul de rudenie cu decedatul (f.d.162-168, vol. IV).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 20 ianuarie 2020, a fost admisă cererea lui Panov Alexandru și acesta a fost recunoscut în calitate de succesor în drepturi a condamnatului Anastasov Gheorghe, care a solicitat revizuirea cauzei penale, în temeiul art.460 Cod procedură penală, ulterior decesului persoanei, a fost adoptată soluția instanței de apel privind admiterea cererii de revizuire și casarea hotărârilor

irevocabile, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală după cum s-a menționat, soluție, care este contrară prevederilor art.458 alin.(1) pct.4) - 459, 460 Cod de procedură penală.

6.5. Colegiul reține, că unul dintre aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, între altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea cauza Brumărescu c. României, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII, și cauza Roșca c. Moldovei, nr.6267/02, §24, 22 martie 2005). Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești.

Este incontestabil acel fapt, că legislația prevede dreptul persoanei de a revizui procesul penal în privința sa în temeiul art.458 alin.(3) pct.4) Cod de procedură penală, în cazurile în care Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă, în special, în cazul declarării neconstituționalității unei norme de drept penal substanțial, este firesc ca față de acestea să se aplice regula efectului retroactiv al normei penale mai favorabile, garantate de articolul 22 din Constituție.

Totodată, în pct.60-68 din Hotărârea Curții Constituționale din 1 octombrie 2018, privind articolul 458 alin.(3) pct.4) din Codul de procedură penală (efectul retroactiv al hotărârilor Curții Constituționale în materie de drept penal procedural) (Sesizarea nr. 98a/2018), Curtea reamintește că a menționat în jurisprudența sa faptul că norma declarată neconstituțională trebuie să producă „consecințe grave” pentru a solicita revizuirea în baza articolului 458 alin. (3) pct. 4) din Cod (DCC nr.81 din 18 noiembrie 2016, § 28). Astfel, norma contestată nu împiedică solicitarea revizuirii, chiar dacă norma declarată neconstituțională prin hotărârea Curții nu atenuază situația persoanei. De altfel, prin articolul 460 alin. (6¹) din Codul de procedură penală, care prevede că „dacă se constată existența motivului prevăzut la articolul 458 alin. (3) pct. 4), instanța de judecată admite prin încheiere cererea și rejudecă cauza”, legislatorul nu a stabilit, de fapt, cerințe referitoare la impactul hotărârii Curții asupra procedurii finalizate. Dimpotrivă, textul acestui articol îi solicită instanței care examinează cererea de revizuire doar să constate existența hotărârii Curții Constituționale prin care norma aplicată a fost declarată neconstituțională.

Curtea consideră că persoana, ca urmare a revizuirii hotărârii în baza normei contestate, trebuie să aibă un beneficiu semnificativ, e.g. reducerea pedepsei, comutarea pedepsei, achitare etc. Fără aceste beneficii, rejudecarea cauzei prin intermediul revizuirii ar fi disproporționată în raport cu principiul securității raporturilor juridice și resursele dedicate acestei proceduri. De altfel, din legislația altor state (e.g. Portugalia, § 22 din prezenta hotărâre; Spania, § 23 din prezenta hotărâre; Polonia, § 24 din prezenta hotărâre; Ungaria, § 25 din prezenta hotărâre; Albania, § 26 din prezenta hotărâre) rezultă faptul că, pentru a depune o cerere de

revizuire, hotărârea prin care se declară neconstituțională o anumită prevedere legală trebuie să-i fie favorabilă persoanei.

După cum rezultă din materialele cauzei, condamnatul Anastasov Gheorghe a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoare condiționată, termenul de probațiune fiind expirat, pedeapsa fiind executată, la momentul depunerii cererii de revizuire.

Se reține, că potrivit hotărârii nr.33 din 07 decembrie 2017 a Curții Constituționale a fost recunoscută neconstituțională sintagma „*intereselor publice sau*” din alineatul (1) al articolului 327 și de la litera d) din alineatul (2) al articolului 361 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002, sintagmă și prevedere a articolului incriminat condamnatului Anastasov Gheorghii, totodată, excluderea acestei sintagme nu condiționează achitarea acestuia, or, prin sentință irevocabilă a fost constatat, că prin acțiunile sale, Anastasov Gheorghii a cauzat un prejudiciu Primăriei s. Bugeac în mărime de 86988 lei, acțiunea civilă fiind admisă, încasat prejudiciul de la condamnat în beneficiul părții vătămate.

La fel, și din decizia instanței de apel rezultă, că prin soluția de încetare a cauzei penale în privința *condamnatului, care era la acel moment decedat*, bazându-se pe art.391 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, instanța de apel a constatat, că asemenea situații reprezintă cauze de nereabilitare a persoanei, circumstanțe, ce exclud posibilitatea revizuirii hotărârii irevocabile a condamnatului după decesul acestuia după cum s-a procedat în speța data, fără careva temei legal, fiind recunoscut nepotul defunctului ca succesor în drepturi ai condamnatului.

Astfel, potrivit prevederilor art.275 alin.(5), art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală: „*procesul penal nu poate fi pornit, iar procesul pornit trebuie să înceteze: ... privința unui decedat, cu excepția cazurilor când procesul este necesar pentru reabilitarea decedatului...*”.

Totuși, se constată, că continuarea procedurilor penale intentate în baza cererii de revizuire a sentinței irevocabile, în privința lui Anastasov Gheorghii, în această cauză nu pot fi considerate ca fiind proceduri „de reabilitare”, din următoarele motive.

Reabilitare înseamnă restabilirea, repararea reputației care a fost pătată, procedurile de reabilitare au ca rezultat obținerea unor verdicte prin care o persoană este reabilitată și achitată de toate acuzațiile aduse ei, iar reputația acesteia este restabilită, ea devenind o persoană fără antecedente penale. În această cauză, nu pot fi considerate proceduri de reabilitare, or, condamnatul Anastasov Gheorghii a decedat în perioada examinării apelului său de către instanța de apel, iar aplicabilitatea Hotărârii Curții Constituționale la caz nu are efect de reabilitare a condamnatului, instanța de apel încetând procesul penal în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care nu este unul de reabilitare.

Potrivit art.458 alin.(4) Cod de procedură penală, dacă nu se poate da hotărâre din cauza că s-a împlinit termenul de prescripție a incriminării sau s-a declarat un

act de amnistie sau din cauza că unele persoane au fost grațiate, **precum și din cauza decesului învinuitului**, circumstanțele prevăzute la alin.(3) pct.1)-3) se stabilesc printr-o cercetare efectuată potrivit prevederilor art.443 și 444.

Art.459 alin. (3) Cod de procedură penală stipulează, că decesul celui condamnat nu împiedică revizuirea procesului penal, în urma descoperirii circumstanțelor prevăzute în art.458 alin.(4), dacă este vorba de reabilitarea condamnatului.

Astfel, din analiza normelor indicate, se reține, că aceste prevederi nu sunt aplicabile în cazul revizuirii procesului penal, în temeiul art.458 alin.(3) pct.4) Cod de procedură penală - în cazurile în care Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respective, **din cauza decesului condamnatului, care a solicitat revizuirea**.

Colegiul penal lărgit atestă că, în cazul intervenirii decesului condamnatului, care a depus apel împotriva sentinței de respingere a cererii de revizuire a procesului penal, instanța de apel urma să dispună casarea sentinței și încetarea procesului privitor la cererea condamnatului de revizuire a hotărârii revocabile de condamnare a sa, eroare, care urmează a fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, intervenirea decesului revizuentului la etapa judecării apelului, care este parte a procesului de judecată, reprezintă, potrivit ordinii impuse de legiuitor, un temei legal de încetare a procesului penal în ședința de judecată. Deci, în cazul în care, a intervenit decesul condamnatului, care a solicitat revizuirea procesului-penal, în temeiul hotărârii Curții Constituționale, procesul penal pornit și aflat în derulare la faza judecării, încetează în mod necondiționat, dispărând necesitatea continuării acestuia, inclusiv și judecării apelului, indiferent de soluția care se prefigurează.

La caz, instanța de apel neîntemeiat a făcut referire la prevederile art.460 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, recunoscând nepotul condamnatului decedat ca succesor în drepturi al ultimului, la examinarea cererii de apel, or această normă la caz nu este aplicabilă, deoarece se referă la dreptul de a depune cerere de revizuire a soțului și rudelor apropiate ale condamnatului, chiar și după decesul acestuia, dar nu și intervenirea în locul revizuentului în ordine de apel.

Conform art.391 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, în cazul în care a intervenit decesul inculpatului, instanța adoptă sentința de încetare a procesului penal.

În același sens, art.427 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală stipulează că și la etapa recursului ordinar, procesul penal urmează a fi încetat dacă persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.

De asemenea, Curtea Europeană în hotărârea sa din 29 august 1997, nr.19958/92 în cauza A.P.,M.P. et T.P. vs Suisse, a menționat că: „... *răspunderea penală încetează odată cu moartea autorului infracțiunii și a succede culpabilității*

defunctului nu este compatibil cu normele justiției penale într-o societate guvernată de preeminența dreptului”.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal lărgit conchide asupra soluției de admitere a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail și de către reprezentantul părții vătămate – primăria satului Bugeac, Dudoglo Nicolae și conducându-se de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală în coroborare cu cele din art.391 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, de a dispune încetarea procesului penal la cererea condamnatului Anastasov Gheorghî de revizuire a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, în legătură cu intervenirea decesului acestuia.

7. În conformitate cu prevederile art. art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail și de către reprezentantul părții vătămate – Primăria satului Bugeac, Dudoglo Nicolae, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 mai 2021 și sentința Judecătorei Comrat, sediul Central din 02 mai 2019, în cauza penală privindu-l pe **Anastasov Gheorghî Xxxxx** și dispune încetarea procesului penal la cererea condamnatului Anastasov Gheorghî de revizuire a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, în legătură cu intervenirea decesului acestuia.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 iunie 2022.**

Președinte

Cobzac Elena

Judecători

Țurcan Anatolie

Boico Victor

Plămădeală Ghenadie

Miron Aliona